ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/16
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވި ފަރާތް: އަޙްމަދު ސަމާހު، ސޮނީހިލް/ ލ.މާމެންދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި އަތްލުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު
ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިމުނު ތާރީޚް: 25 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1443 / 31 އޮކްޓޫބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 03 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1443 / 28 ޖަނަވަރީ 2020

- <u>އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:</u>
- ނަންބަރު: 43/O10C/2018 ޤަޟިއްޔާ
- ނިންމި ކޯޓު: ހައްދުންމަތީ މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ޕާޓީ: ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި އަތްލުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 05 ސެޕްޓެންބަރު 2018
- ނިމުނު ތާރީޚް: 29 އޮގަސްޓު 2019

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޮބޮރުޖު ހިނގުން، ތީމުގެ 3 ނަންބަރު ފަންގިފިލާ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯނު: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދުގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

1- މިއީ، ހައްދުންމަތީ މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ދަޢުވާ އެ ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ ޙުކުމަކީ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ އެ ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި، ދައުލަތުން (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް)ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ދަޢުވާއެކެވެ.

މި ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ލ.މާމެންދޫ/ ސޯސަންހިލް، އަޙްމަދު ސަލާމުއެވެ.

- **ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލައާއި ނިމުނުގޮތް:**

2- ހައްދުންމަތީ މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ދަޢުވާގައި އަޙްމަދު ސަލާމުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާއަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި ގަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއެވެ. އެ ދަޢުވާގެ ޙުކުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ: "ދަންނަވަން، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ލ.މާމެންދޫ/ ސޯސަންހިލް، އަޙްމަދު ސަލާމު (ދ.ކާޑު ނަންބަރު A235567) ގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކުޑަ ކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި ގަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާގެ މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ދަޢުވާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ރިޢާޔަތްކޮށް މި މައްސަލަ

މި ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވެން ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ނަންބަރު 12/އޭ/408/2018 ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ކޭސް ބާޠިލުކޮށް، ދަޢުވާކުރުމާއި، މައްސަލައާއި ގުޅޭ އެންމެހައި ލިޔުންތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ފޮނުވާލުމަށް ނިންމައި، މިގޮތުގެ މަތިން މި ޝަރީޢަތް ނިންމީމެވެ.“ މިފަދައިންނެވެ.

- <u>އިސްތިޢުނާފު ނުކުތާތައް:</u>

3- ހައްދުންމަތީ މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ޤަޟިއްޔާ އެ ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުޞޫލަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިޢުނާފުކުރައްވަން، ދައުލަތް (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް)ގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް، އެ ނުކުތާތަކާއެކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވައިފިއެވެ.

- އެ ނުކުތާއަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 94 ވަނަ މާއްދާއާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާ ޚިލާފަށް ލ.މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- <u>ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:</u>

4- ހައްދުންމަތީ މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިޢުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ، އެނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި

މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

4·1- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަބްރަދު ސަލާމުގެ މައްސަލަ ކޯޓުގައިވާ ދައުވާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި، އެ ކުށުގެ އުންސުރުތަކަށް ބަލާއިރު، "ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން" ދައުވާގެ ނަމުގެ ގޮތުގައި ހުށަހަ އުމުރަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމެއް ކަމަށާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ރ) އަދި 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ކުރުން ބަރީއަވުމާއި ދިފާޢު ބިނާކުރުމަށް ހުރަސް އެޅިގެންދާ ކަމެއް ކަމަށް ބަޔާންކަން، ހައްދުނުމާމީ މާޖެންޓު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O10C-B/196/2018/36 ސިވިލް، ޖުޑީޝިއަލް ޑިރެކްޝަންގެ އޯޑަރުގެ ނަންބަރު 2/އޭ/408/2018 (27 ޑިސެމްބަރު 2018) ދައުވާ ފޯމު ބަލައިގަނެފައިން ނުވާކަން އަންގައި އެރުވި 2018 މާރިޗު 4 ވަނަ ދުވަހުގެ ތާރީޚުގައި އަނބުރާ ޖުޑީޝިއަލް ޑިރެކްޝަންގެ އޯޑަރު ތަންފީޛުކުރައްވައިފައެވެ.

އެ ތީރުފަތި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްވާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދައުވާ އުފުލުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަހުގެ ތީރުފަތެވެ.

4·2- "ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން" ކުށުގެ މައުޟޫޢުގެ ދަށުން މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ފެންނަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ، ދެވަނަ ފަހަރަށް އަޑުއަހަމުން ސަލާމުގެ މައްސަލަ، 26 ޖޫން 2018 ގައި ޖުޑީޝިއަލް ޑިރެކްޝަންގެ އޯޑަރުގެ ނަންބަރު 196-LAB/O10C/2018/27 ސިވިލް، އަދިން ހައްދުނުމާމީ މާޖެންޓު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

ނަމަވެސް، ކުރިންވެސް ހައްދުންމަތީ މާވަށު ދިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު O10C-B/196/2018/36 (04 މާރިޗު 2018) ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްސަލަ ރިޢާޔަތްކޮށް، ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-LAB/O10C/2018/27 (26 ޖޫން 2018) ސިޓީން، އަބްދުﷲ ސަވާދުގެ މައްޗަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް އުފުލި ދައުވާކުރުމުންވެސް ބަލައި ނުގަތުމަށް ނިންމައި އުކާލަން 28 ޖޫން 2018 ގައި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު O10C-B/196/2018/51 ސިޓީން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އަންގާފައިވެއެވެ.

4.3- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުޞޫލުން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޙަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަބްދުﷲ ސަވާދުގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވުނު ކުށަކީ ކުޑަކުއްޖަކާއި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާގެ ނަން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު، ހަމަ އެ ޤާނޫނުގެ އެ ނަންބަރަށް ޙަވާލާދީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-LAB/O10C/2018/41 ސިޓީއާއެކު، "ކުޑަކުއްޖާގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އަތްލުން ގަސްތުގައި އަތްލުން" ގެ ކުށުގެ ދައުވާ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ނަންބަރު 408/2018/އޭ/12 ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޮނުވުން އަބްދުﷲ ސަވާދުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން އުފުލައި އެ ދައުވާ ހައްދުންމަތީ މާވަށު ދިސްޓްރިކްޓް ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވެއެވެ. އެއީ 15 އޮގަސްޓު 2018 ގެ ތާރީޚުގައެވެ.

4.4- ހައްދުންމަތީ މާވަށު ދިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ދަށުން ލ.މާވަށު/ ސުނާރީވު، އަބްދުﷲ ސަވާދުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުޞޫލުން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޙަވާލާދީ، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ދައުވާކުރެވުނު ކުށަކީ ކުޑަކުއްޖާގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އަތްލުން ގަސްތުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާގެ މައްސަލަ ހައްދުންމަތީ މާވަށު ދިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވުން ނިމުމަކަށް ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ނަންބަރު 408/2018/އޭ/12 ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޮނުވި ބަލައިގަތުން،

ދަޢުވާލިބުމާއި، މައްސަލައާ ގުޅޭ އެންމެހައި ލިޔުންތައް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާލުމަށް ނިންމުމަކީ އެ ގޮތުގެ މަތިން އެ މައްސަލަ ހައްދުންމަތީ މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނިންމާފައިވެއެވެ.

އެ ގޮތަށް ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

4.5- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 94ވަނަ މާއްދާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމާ ޚިލާފަށް ހ.މާމެންދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމަމުންފައިވާގޮތް ދަޢުވާލިބުމުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާއަށް ނަޒަރުކުރާއިރު،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 94ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"(ހ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ މި ޤާނޫނުގެ 58ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަސްޓްއާރގެ ކުރިމަތިކޮށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 60ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ފަސްޓްއާރގެ ކުރިމަތިކޮށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމުންފަހު އެ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ފަސްޓްއާރގެ ކުރިމަތިކޮށް ހާޒިރުކުރާތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހުންގެ މައްސަލަތަކުގައި އެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މީހުންގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހަކު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް އެ ޢަދުލުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާ މައްސަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތުން އިތުރުކުރާ މުއްދަތު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެ މިގޮތުގެ މުއްދަތު އެ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހަކު ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް އެ ޢަދުލުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާ މައްސަލައެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތުން އިތުރުކުރާ މުއްދަތު، 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެ މިގޮތުގެ މުއްދަތު އެ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަސް ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ގ) މި މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދީފިނަމަ، އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ލިޔުން، އެ މައްސަލައިގެ ދައުވާއާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ ބަޔާންވެދިޔަ އަޙްކާމުތަކުގެ ތެރެއިން، އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ މިވާ ހާލަތްތަކުގައި މާލޭ ޑްރަގް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 43/O10C/2018 ގެ މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ބަޔާންކޮށްފައި، ދައުވާކޮށްފައިވާ ހާލަތަކީ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށްބަލާއިރު ދައުވާކޮށްފައިވާ މުއްދަތެއް ނޫނެވެ.

4.6- އަބްދުލް ސަލާމުގެ މައްސަލަ ދައުވާކުރުވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި، އަބްދުލް ސަލާމް ހައްޔަރުކޮށް އެންމެ ފުލުހުން ފަސްޖެހިފައިވާ ކުރިމަތިކޮށް ހާޒިރުކޮށްފައިވަނީ، 2018 ޖަނަވަރީ 15ވަނަ ދުވަހުއެވެ. އެ ފަރާތަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފަސްޖެހުނު ކުރިމަތިކޮށް ހާޒިރުކުރުމުން ދުވަސްތަކުގައިވާ ފަރާތެއްކަމެވެ.

އެހެންކަމުން، އަބްދުލް ސަލާމްގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަމާ ގުޅިގެން އެ ފަރާތުގެ މައްސަލަ 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދައުވާކުރަން ޖެހެއެވެ. 2018 ޖަނަވަރީ 15 އިން ފެށިގެން 45 ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚަކީ، 2018 މާރިޗު 2ވަނަ ދުވަހެވެ. އެ ދުވަހަކީ ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަހެއްކަމުން، އަބްދުލް ސަލާމްގެ މައްސަލަ ދައުވާ އުފުލުމުގެ އެންމެ ފަހުގެ ތާރީޚަކީ ޖެހިގެން އައި ފުރަތަމަ ބަންދު ދުވަސްކަމުގައިވާ 2018 މާރިޗު 4ވަނަ ދުވަހުގެ ބަންދު ގަޑި ނިމުމުގެ ކުރިންނެވެ.

4.7- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 408/2018/އާ/2 ދަޢުވާ ފޮނުވުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިންގާ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ގުޅުވާލާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، އަބްދުލް ސަލާމްގެ މައްސަލަ ކުށެއްކަމުގައިވާ ޖިންސީ އަނިޔާއެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ، 27 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ދަޢުވާކޮށް ހައިކޯޓުންނަމަ މާފަށްދު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވެއެވެ. އެކަމަކީ ދު ފަރާތުގެ މުދަލައި ހިލާފުވެ އޮތުމަކުން ނޫނެވެ.

އެހެންކަމުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަބްދުލް ސަލާމްގެ މައްސަލަ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގައި ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އަދި "ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ދަޢުވާކުރަން އުފުލާފައިވާ، އެ ކުށަކާ ގުޅިގެން، ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް މުއްދަތު ގުނުން ހުއްޓުމަކަށް އަންނާނެ" ކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ) ގެ 61ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެން އޮވެއެވެ.

4.8- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 83ވަނަ މާއްދާގައި، ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގެ ދަޢުވާ، އެ ފަދަ މައްސަލައަށް ބެލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާ ކޯޓަކަށް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅޭނެ ބައެއްގެ ކަމަށާއި، ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާ އެންމެހައި

ބަޔާންތަކާއި، ލިޔުކިޔުމާއި، އެކްސިބިޓްތައް ދައުވާ ފޯމާއެކު ހިމަނަންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން ދައުވާ ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ޤާނޫނު ލާޒިމުކުރާ ލިޔުންތައް ހިމަނާފައިނުވާނަމަ ދައުވާ ހުށަހެޅި ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭނެ ބެލެވޭނެ ހަމައެއް ނުލިބޭނެކަން އެނގެއެވެ.

4.9- ހައިކޯޓުގެ ހުކުމްގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ މައްސަލައަކީ ބ.އަތޮޅު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައްސަލައެއްގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ލިޔުންތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް، މައްސަލަ އަނބުރާ ފޮނުވާލުމުން، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ލިޔުންތަކާއި ފުރިހަމަކޮށްދިނުމަށް ދުވަސް ފަހަކަށް ހުށަހެޅުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ދައުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ފާއިތުވެފައިވާތީ އެ ދައުވާއަކީ ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ނުވާ ދައުވާއެއްކަމަށް ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. އެ މައްސަލަ ހައިކޯޓުގެ ހުކުމުން ނިންމާފައިވަނީ ބ. އަތޮޅު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ތާއީދުކޮށެވެ.

ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މި މައްސަލައިގައި ދައުވާ ފުދު އަނބުރާ ފޮނުވާލައިފައިވަނީ، ދައުވާ ފޯމާއެކު ހިމަނަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުން ފުރިހަމަކުރުމަށެވެ. ދައުވާ ފުދު އަނބުރާ ފޮނުވާލައިފައިވަނީ، އެ ދައުވާގައި ބަދަލުގެނައުމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށްދޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ މާއްދާގެ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން ދައުވާގެ ސިޔާޤުގައި މައްސަލައިގައި ކުރަން ދިމާވާ ނަން ލިޔުއްވާފައިވާތީއެވެ. ދެވަނަ ފަހަރަށް އެ މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވުމުން އަނބުރާ ފޮނުވާލީ ހަމަ އެ ސަބަބަށްޓަކައެވެ. މުއްދަތު ފާއިތުވެފައިވާކަން ކަމަކަށް ބަޔާންކުރެވިފައިނުވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ދައުވާ އުފުލުމުގައި ކަން ހިނގައިފައިވާ ގޮތާއި، ހައިކޯޓުގެ ހުކުމްގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާގައި ހިމެނޭ މައްސަލައިގައި ދައުވާ އުފުލުމުގައި ކަން ހިނގައިފައިވާ ގޮތް އެއްގޮތް ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ، މި މައްސަލައިގެ މައްޗަށް ހައިކޯޓުގެ ހުކުމްގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާ ތަޠުބީޤުކުރެވިދާނެ ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

4.10- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2/އޭ/408/2018 ތުހުމަތު ޗާޖުން، 27 ފެބްރުއަރީ 2018 އާއި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-LAB/O10C/2018/27 ސަބްމިޝަން، 26 ޖޫން 2018 ގައި، އަބްދުﷲ ސަވާދުގެ މައްސަލަ ހައްދުންމަތީ މާވަށު މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތެވެ. އެ ތުހުމަތު ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ގުޅިގެން، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުންނެވެ. މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޚީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން" މިފަދައިންނެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަނީ، "މީހަކު، ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި، ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި އަތްލައިފިނަމަ، އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ." މިފަދައިންނެވެ. ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ގަސްދުގައި ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި އަތްލުމުން، އެއީ ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުންކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.[1]

ވީމާ، އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ބެލުމުން އަބްދުﷲ ސަވާދުގެ މައްސަލަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ގުޅިގެން، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ތުހުމަތުކޮށް ކުރާ ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ޤަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުގެ މައްސަލައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-N-A/06 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިޔާއަށްބަލާކަން ކުރިޔަށް ގެންދެވޭނެ ނުކުތާކަން ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް ނަންބަރު 12/އޭ/408/2018 ތުހުމަތު ހުށަހަޅާ ފޯމު ބާޠިލުކޮށް، ތުހުމަތުފޮތްމާއި، މައްސަލަޔާ ގުޅޭ އެންގުމަށް ފުރުސަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/257 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 03ވަނަ ނަންބަރުގެ (ރ).

ޤަސްދުއްޔާގައި 43/O10C/2018 ނަންބަރު ކޯޓުގެ ޑިޕޮސިޓްރީ މާލިންދު ހައްދުންތެރިޔާ ފޯރުވާލުމަށް ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުން ރަނގަޅުކަމަކަށް ނުފެނެއެވެ. އަދި އެ މައްސަލައަކީ އެ ކޯޓުން މައުޟޫޢީގޮތުން ބަލަންޖެހޭ މައްސަލައެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމުން، ލ.މާވަންދޫ/ ސޯސަންވިލާ، އަބްދުﷲ ސަމާޙު (ދ.ރ.ކާޑު ނަންބަރު A235567) ގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްސަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޢަމަލުކުރި، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ދައުލަތުން ކުޑަ ކުއްޖެއްގެ ހައިސިއްޔަތުގައި ޖިންސީ ނިސްބަތް ޤާއިމުކުރުމުގެ ތުހުމަތުގައި އަމިއްލަގެ ކުއްޖާ ދައުލާގެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުން ނިމުނުކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 12/ޗ/408/2018 ދައުވާ ހުށަހެޅި ތާރީޚު ބަލައިގަނެވުނު، ދައުވާފުރުއްވާއި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ޖިނާއީ ކުރިއަށް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުން ފާރާވާލުމަށް ނިންމައި، ހައްދުންތެރިޔާ 43/O10C/2018 ނަންބަރު ކޯޓުގެ ޤަސްދުއްޔާގައި އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން މި ޤަސްދުއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ބެންޗު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާތިލުކޮށް، ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 12/ޗ/408/2018 ދައުވާ ހުށަހަޅާ ކޯޓުން ހައްދުންތެރިޔާ މާލިންދު ޑިޕޮސިޓްރީ ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވާ ދައުވާ މައުޟޫޢީގޮތުން ބެލުމަށް އަނބުރާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު

22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހައްދުންމަތީ މާލިމުދުރު ދެބަސްވުމެއް ކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ތަސްދީޤުކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ނިންމެވީ

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު | ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު (ރިޔާސަތު) | ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް